

Beszámoló a Fővárosi Örmény Klub 2018. július – augusztusi klubdélutánjairól

Tapsvihart kiváltó előadás az EÖGYKE-klubon

A XII. Kerületi Örmény Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében zajlott a 2018. júliusi klub. A szervezők ifj. *Tompó László* irodalomtörténészt kérték fel előadás tartására.

Tavaly méltón emlékezett a média *Arany Jánosra*, születésének 200. évfordulója alkalmából. A jeles költő mellett kicsit kevesebb figyelem jutott *Ady Endre* születésének szintén kerek, 140. évfordulójára. Az önkormányzat szeretett volna kirándulással emlékezni az örmény gyökerű költőre, ám az igen hosszú út, s az emiatt magas költségek kicsit visszatartották az érdeklődést. Az önkormányzat idén júliusban előadással kívánt adózni a költő emlékének.

A rendezvényről az előadó, ifj. *Tompó László* készített összefoglalót.

Ady Endre „istenes” költészete

Ady Endre sokak szemében ma is a „legvallásosabb” magyar költő, amiért – úgy- mond – istenes költeményeiben a „bűnbánat” érzése uralkodik. A valóság ellenben az, hogy zömükben három, a keresztény Isten-fogalommal gyökeresen ellentétes szemlélet válik egyeduralgoddá: a panteizmus, a deizmus és az agnoszticizmus.

„Az Isten: az Én és a kín, / A terv, a csók, minden az Isten” – fogalmaz, míg máskor kijelenti: Isten van „valamiképpen minden gondolatok alján”. Azonosítja a Teremtőt a teremtménnyel, azaz panteista.

Tengernyi költeménye igazolja továbbá, hogy a panteizmussal nála is

egyben jár a deizmus. E felfogás szerint Isten megteremtette ugyan a világot, de „magára hagyta”, nem visel gondot rá, habár ő, a teremtmény, vágyik teremtői beavatkozására – amint „Hiszek hitetlenül Istenben” című verse erről különösen is hűen tanúskodik.

A „felvilágosodás” harmadik eszméje, a kanti agnoszticizmus is domináns Adynál: Isten, Krisztus, vallás, Egyház megismerhetetlenek. Krisztus megtestesülése, istenemberi mivolta, megváltó személye csupán mítosz. Az embernek nincsen szüksége hitigazságokra (dogmákra), vallástanítói tekintélyre (Egyházra), elég – pelagánus szemlélettel

Ady-emlékmű Kalotaszentkirályon

– a puszta emberi értelem is Isten követéséhez. Időnként fel-fellángol ugyan nála gyermekkora számos ezzel ellentétes emléke (főleg a „Havas Krisztus-kereszt az erdőn” című versében), de e megnyilvánulásai ritkák. S e három irány kiegészítéseként az indifferentizmus is része vallásról alkotott fogalmainak: csak szeretet legyen, oly mindegy, ki milyen vallásban hisz.

Ady nem keresztény, hanem szubjektív képet rajzolt költészetében Istenről. E kép magán viseli az Isten fogalmának egyéni felfogását, az általa „Isten”-nek tekintett személy elfogadását, elutasítását, keresését és a vele való tusakodást. Mindezek miatt tévedés tehát őt „legvallásosabb” költőnek tekinteni, sőt esetében egyáltalán „istenes” költészetéről beszélni.

Ifj. Tompó László

Paula! Boldog, boldog születésnapot!

Gopcsa Paula festőművésznő 90. születésnapját ünnepelte az örmény közösség. Az uborka-szezonnak számító augusztusi Fővárosi Örmény Klub nagy sikert aratott, rácáfolva a kánikulára.

A Budavári Örmény Nemzetiségi Önkormányzat karöltve a XV. kerületi Örmény Nemzetiségi Önkormányzattal újra bebizonyította, hogy az örmények minden szempontból különösen értékes teremtményei a Jóistennek. *Gopcsa Paula* Isten kegyelméből vidáman éli 90. életévének minden napjait. Családja szeretettel övezi. Szellemessége ma is lebilincseli a hallgatóságát, akár évtizedeken keresztül a Szinyei-Merse Pál Gimnázium diákjait. Mi, a Klub közönsége titkok elárulását vártuk, ehelyett élethelyzekekről mesélt nekünk az idén kilencven éves pedagógusművész.

Igen jó családba született, csak a politika változott meg a II. világháború után. Mégis,

Középen Gopcsa Paula, jobbról Hegedűs Annamária, Várady Mária, Kabdebó János, Nuridsány Zoltánné és Vörösváry Márton